

4. Lugovoy N. N., Lyubchak V. A., Sobaeva E. V. The unit of interactive cognitive activity in distance learning system // Education and Virtuality. – 2003. Collection of scientific works. – Issue 7. – Kharkiv : UADO KNURE, 2003. – S. 296–299.
5. Malinko A. Distance education: organizational structure, psychological, educational foundations, funding and managing director // Schools, lyceums and gymnasiums. – 2002. – № 6. – P. 38–45.
6. Stefanenko P. V. Distance learning in higher education. – Donetsk, Donetsk National Technical University, 2002. – 400 p.
7. Trojnov V. A. Information Communication Pedagogical Technology: Manual. – Kyiv : Education, 2008. – 327 p.
8. Trokhymenko V. Distance Learning of teaching staff: experience and problems // Postgraduate education in Ukraine. – 2004. – P. 29–32.

Бацуровська І. В. Педагогічні аспекти реалізації масових відкритих дистанційних курсів в Україні

У цій статті досліджуються особливості реалізації, проведення, аналіз стану та використання масових відкритих дистанційних курсів в Україні. У статті розглянуто основні переваги та недоліки масових відкритих дистанційних курсів, представлено порівняльний аналіз напрацювання вітчизняних та закордонних учених щодо впровадження відкритих дистанційних курсів, визначено основні вимоги до дистанційних курсів. Стаття містить аналіз поточного стану використання масових відкритих курсів дистанційного навчання у вищих навчальних закладах. У статті надано низку рекомендацій для розвитку національної системи освіти, що сприяє демократизації вищої освіти.

Ключові слова: масові відкриті дистанційні курси, дистанційні форми, самоосвіта, e-learning, навчальне середовище, освітня діяльність, новітні технології, перспектива, інтерактивність.

Бацуровская И. В. Педагогические аспекты реализации массовых открытых дистанционных курсов в Украине

В данной статье исследуются особенности реализации, проведения, анализ состояния и внедрения массовых открытых дистанционных курсов в Украине. В статье рассмотрены основные преимущества и недостатки массовых открытых дистанционных курсов, представлен сравнительный анализ наработок отечественных и зарубежных ученых по внедрению открытых дистанционных курсов, определены основные требования к дистанционным курсам. Статья содержит анализ текущего состояния использования массовых открытых курсов дистанционного обучения в высших учебных заведениях. Статья представляет собой ряд рекомендаций для развития национальной системы образования, способствует демократизации высшего образования.

Ключевые слова: массовые открытые дистанционные курсы, дистанционные формы, самообразование, e-learning, учебная среда, образовательная деятельность, новейшие технологии, перспектива, интерактивность.

УДК 37.036

Блудова Ю. О.

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ
ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
ЗАСОБАМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ**

В умовах оновлення школи зростає роль і значення художньо-естетичного виховання як засобу формування духовного світу, естетичних ідеалів молоді, мета якого – всебічний розвиток особистості з високим національним культурним потенціалом, розвиненим почуттям прекрасного. Фундаментом художньо-естетичного виховання має стати регіональна культурна спадщина, скарби народнописенної, поетичної, декоративно-прикладної творчості, художніх ремесел тощо.

Створено модель організаційно-методичної системи виховання художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку, яка містить такі блоки: цільовий (представлений метою та завданнями); теоретико-методологічний (містить підходи та принципи); змістовно-технологічний (форми, методи, засоби роботи, педагогічні умови); критеріально-результативний (складається з компонентів, критеріїв, рівнів сформованості художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку та передбачуваного результату).

Передбачуваний результат побудови моделі організаційно-педагогічної системи – підвищення рівня сформованості художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку.

Ключові слова: художньо-естетичний смак, регіон, культурно-історична спадщина, формування художньо-естетичного смаку, молодший шкільний вік, організаційно-педагогічна модель формування художньо-естетичного смаку, зміст, форми і методи формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку.

Сучасний етап розвитку теорії та практики естетичного виховання та формування художньо-естетичного смаку в Україні характеризується пошуком відповіді на низку актуальних питань, пов'язаних з проблемою особистості, розвитком її потенційних сил і можливостей, формуванням системи духовних цінностей, на які б вона могла спиратися у повсякденному житті, навчанні, праці, спілкуванні, творчості.

Складна ситуація у питанні виховання дітей молодшого шкільного віку вимагає консолідованих дій з боку суспільства, сім'ї і школи, налагодження конструктивного діалогу, який би дав змогу вийти на якісно

вищий рівень організації виховного впливу. Усвідомлення цього спонукає до постановки питань, від вирішення яких суттєво може бути поліпшена ситуація в системі виховання [2].

Необхідно створити цілісну систему виховання учнів, максимальне входження національно-народного елементу в повсякденну духовність молодших школярів, визначити художньо-естетичні пріоритети в галузі національного виховання, виробити міждисциплінарні підходи до проблеми художньої культури з обґрунтуванням методологічних орієнтирів [6].

Формування художньо-естетичного смаку розглядається як процес не миттєвий, а тривалий. Аналіз спеціальної літератури з проблеми дослідження показав, що в науці смак розглядався як категоріальна сторона естетики, естетичної свідомості, а також як складник естетичної культури в цілому [8]. Однак мало досліджувався процес формування художньо-естетичного смаку саме у дітей молодшого шкільного віку.

Основними причинами, що ускладнюють процес формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку є відсутність створеної науково обґрунтованої моделі формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку засобами регіональної культурно-історичної спадщини.

Мета статті полягає у створенні моделі формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку засобами регіональної культурно-історичної спадщини.

Моделювання – засіб, який пропонується педагогічною наукою для розуміння та прогнозування складних педагогічних явищ і дає можливість з'ясувати негативні наслідки й ліквідувати або послабити їх, цілісно вивчити процес, даючи можливість простежити зв'язок між елементами, тому необхідним є об'єктивно зумовлений вибір форми та структурного складу моделі [1].

Модель формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку в цілісному освітньому процесі загальноосвітнього навчального закладу представлена як система, складниками якої є функціонально пов'язані між собою структурні компоненти, які забезпечують ефективність формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку. Теоретична модель формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку в освітньому процесі початкової школи базується на принципі цілісності, де система як ціле превалює над своїми елементами.

Теоретична модель формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку засобами регіональної культурно-історичної спадщини включає чотири блоки (рис. 1): цільовий; теоретико-методологічний; змістовно-технологічний; критеріально-результативний.

Розглянемо більш детально структурні блоки теоретичної моделі.

Цільовий блок представлено метою та завданнями формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку.

У своїй роботі ми спираємось на такі нормативні документи, як Закон України «Про освіту» (1996), Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») (1994), Державний стандарт початкової загальної освіти (2011), Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті (2002), Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді (2015), Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах (2004), Комплексна програма художньо-естетичного виховання у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах (2008), а також наукові дослідження українських і зарубіжних педагогів-дослідників.

Мета художньо-естетичного виховання сформульована в Концепції художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах і полягає в тому, щоб у процесі сприймання, інтерпретації творів мистецтва і практичної художньо-творчої діяльності формувати в учнів особистісно-ціннісне ставлення до дійсності та мистецтва, розвивати естетичну свідомість, загальнокультурну і художню компетентність, здатність до самореалізації, потребу в духовному самовдосконаленні [5].

Спираючись на мету художньо-естетичного виховання, перед собою ми поставили конкретну мету: виховання естетично розвиненої особистості з високим національним культурним потенціалом, розвиненим почуттям прекрасного, художньо-естетичним смаком.

Зростання національної самосвідомості, що характеризує наше суспільство на сучасному етапі, гостро ставить проблему виховання дітей та молоді засобами національної культури і, насамперед, надбаннями регіональної культурно-історичної спадщини, яка є першим кроком перед опануванням багатствами світової культури, загальнолюдських духовних цінностей та формуванням художньо-естетичного смаку. Важливість звернення до надбань регіональної культурно-історичної спадщини визначається не тільки соціальним значенням, але і її національною зумовленістю: через залучення дітей до фольклору, декоративно-прикладного мистецтва, народних традицій народ продовжує себе, генерує свій дух, характер, психологію. Тому таке природне прагнення кожного народу до збереження і відродження своєї культури.

Теоретико-методологічний блок містить методологічні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, акмеологічний, аксіологічний, компетентнісний, інтегративний) та принципи (гуманізації та демократизації освітнього процесу; активності, самоактивності й саморегуляції; системності; комплексності й міждисциплінарної інтегрованості; наступності та безперервності; цілеспрямованості; культуровідповідності; народності та етнічності; природовідповідності; індивідуальності та диференціальності; креативності; єдності виховання та життєдіяльності; виховання особистості в колективі; полісуб'єктного підходу; фасилітації;

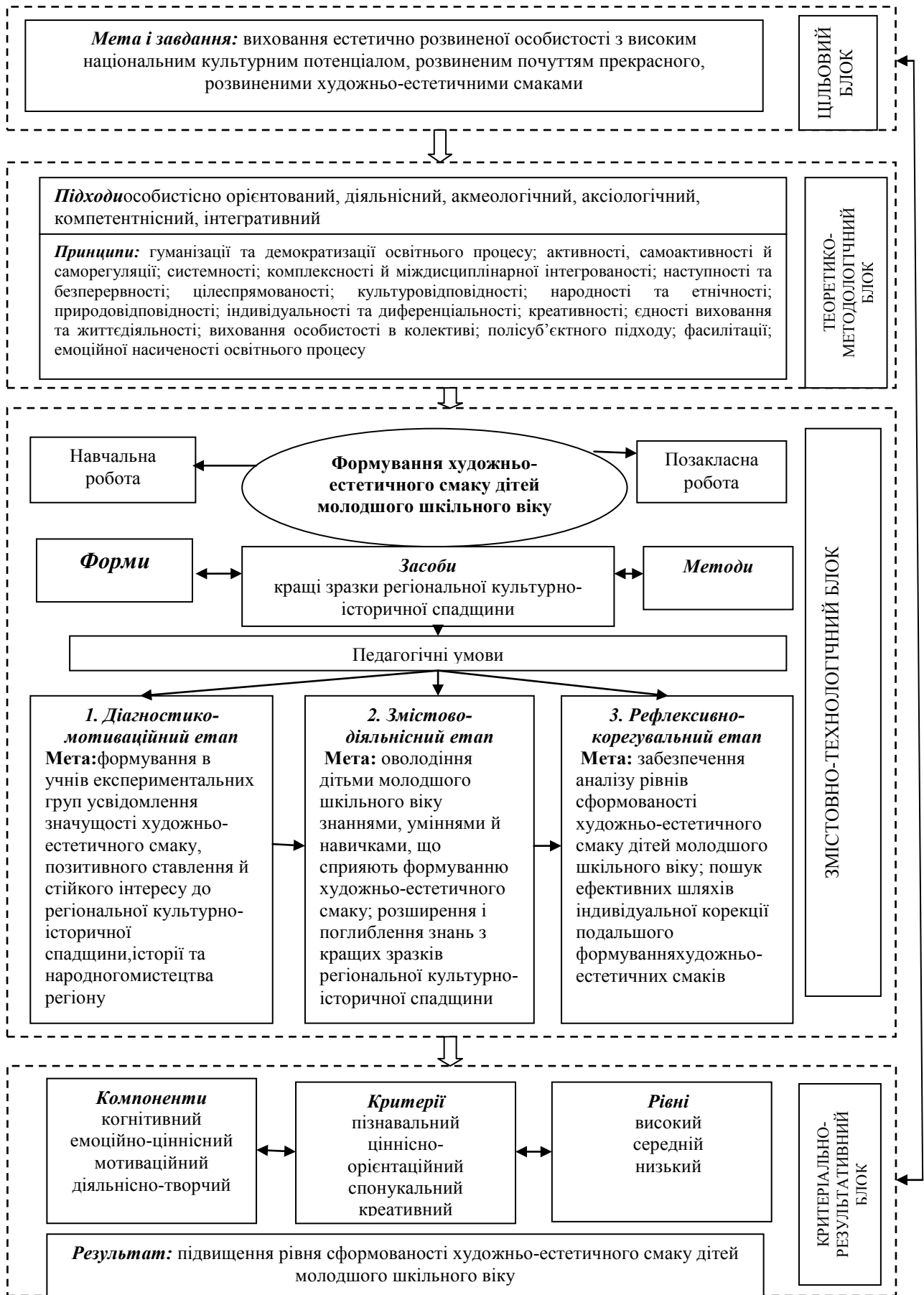

Рис. 1. Організаційно-педагогічна модель формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку засобами регіональної культурно-історичної спадщини

емоційної насиченості освітнього процесу) функціонування цілісної системи формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку.

Наступний *змістовно-технологічний блок* спрямований на реалізацію змісту завдань формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку в освітньому процесі початкової школи. Він містить методи виховання як педагогічний інструментарій взаємодії з молодшими школярами, форми виховної роботи та засоби виховного впливу на дітей молодшого шкільного віку.

Змістом моделі є сукупність знань, практичних умінь і навичок; розвиток творчих здібностей та креативності в освітньому процесі початкової школи як під час навчальної роботи, так і в позакласній роботі.

Під час наукового пошуку виявлено, що сучасні загальноосвітні навчальні заклади мають значний досвід застосування традиційних методів в освітньому процесі. Вони дають змогу донести необхідну інформацію, акцентувати увагу учнів на ключових аспектах теми, ознайомити з різними концепціями та підходами до проблеми, зробити загальні висновки, проводити паралелі з регіональними традиціями та звичаями Харківщини.

Проте традиційні методи не завжди орієнтовані на активну творчість учнів, на їх самостійне і спільне прийняття рішень. Тому пошук учителів-практиків спирається на досягнення психолого-педагогічної науки, яка потребує, щоб методи навчання забезпечували оволодіння школярами змісту освіти. Отож постає необхідність застосування інтерактивних методів навчання задля того, щоб освітній процес відбувався за умов постійної активної взаємодії учнів. Це і співнавчання, взаємонавчання, де й учень, і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують із приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Це ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, стимулює творчість, ініціативу, самостійне та критичне мислення [4, с. 5–7].

Не менш важливою є організація позакласної діяльності. Тут можна застосовувати такі форми та методи, як тематичні предметні тижні, творчі зустрічі з діячами культури та мистецтва Харківщини, екскурсії та експедиції краєзнавчого та етнографічного спрямування тощо.

Екскурсії виступають ефективним виховним заходом як у громадському, так і в особистісному розвитку учнів, дають великий простір для прояву їх самодіяльності. Екскурсії також дають гарний матеріал для розвитку в учнів здатності сприйняття краси природи. Звичайно, надати таке направлення може лише той, хто сам має здатність відчувати красу та переживати прекрасні емоції, тобто екскурсії завжди передбачають педагогічне керівництво. Найявність педагогічного керівництва під час екскурсії дає змогу здійснювати тісний взаємозв'язок навчання з життям, з практикою виховання [7].

Належну увагу слід приділяти також діяльності творчих гуртків різного спрямування, мистецьких організацій. Співпраця з ними, з одного боку, дає можливість дітям отримати безпосередній досвід вивчення надбань регіональної культурно-історичної спадщини, а з іншого – долучити їх до проведення різноманітних заходів, зокрема етнографічної та народознавчої тематики.

Художньо-естетичний смак дітей молодшого шкільного віку формується за умов участі у повсякденному житті їх навчального закладу, спільноти, громади, батьків, особливо у різноманітних заходах, на яких представлені надбання регіональної культурно-історичної спадщини, традиції тощо. Для ефективності виховного процесу спільна діяльність учителів, громадських організацій і сім'ї є невід'ємною умовою. Виховання дітей молодшого шкільного віку вимагає, щоб усі особи, організації, суспільні інститути, причетні до цього процесу, діяли разом, висували вихованцям узгоджені вимоги, доповнюючи і зміцнюючи педагогічний вплив [3].

Наведені вище форми та методи освіти і виховання покликані формувати в особистості когнітивні й поведінкові норми, що включають уміння міркувати, аналізувати, ставити запитання, шукати власні відповіді, критично і всебічно розглядати проблему, робити власні висновки, брати участь у суспільному житті тощо.

Основними засобами формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку, які використовувались в освітньому процесі, були кращі зразки регіональної культурно-історичної спадщини.

У процесі дослідження нами зроблені припущення, що процес формування художньо-естетичного смаку молодших школярів засобами регіональної культурно-історичної спадщини здійснюватиметься більш ефективно за таких педагогічних умов:

– підвищення художньо-естетичної культури вчителів, керівників гуртків загальноосвітніх навчальних закладів та застосування отриманих знань кращих зразків культурно-історичної спадщини регіону для поліпшення процесу формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку;

– збагачення змісту освітнього процесу початкової школи кращими зразками народного мистецтва, надбаннями регіональної культурно-історичної спадщини;

– інтеграції естетичних знань у сферу діяльності молодших школярів, залучення учнів до активного самостійного оцінювання творів народного мистецтва на умовах усвідомленого художнього образу та набуття ними власного досвіду створення художнього образу в художньо-естетичній діяльності.

Етапами організаційно-педагогічної моделі формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку засобами регіональної культурно-історичної спадщини визначено: діагностико-мотиваційний, змістово-діяльнісний та рефлексивно-корегувальний.

Креативно-результативний блок організаційно-педагогічної моделі формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку містить: емоційно-ціннісний компонент (включає естетичне сприйняття, естетичні почуття, естетичні переживання, естетичну насолоду); мотиваційний компонент (містить естетичні інтереси й потреби особистості); когнітивний компонент (показником є інтелектуальний розвиток, естетичний досвід, погляди й уявлення особистості) та діяльнісно-творчий компонент (відображає готовність особистості до творчої діяльності та її художньо-творчі вміння).

Відповідно до компонентів (емоційно-ціннісний, мотиваційний, когнітивний та діяльнісно-творчий) нами були виділені такі критерії: пізнавальний, ціннісно-орієнтаційний, спонукальний, креативний.

Рівнями сформованості художньо-естетичного смаку визначено високий, середній, низький. Основним складником цього блоку є передбачуваний результат: підвищення рівня сформованості художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку.

Висновки. Отже, підсумовуючи вищезазначене, стверджуємо, що побудована модель є цілісною системою, яка складається з наступних блоків: цільового, теоретико-методологічного, змістовно-технологічного та критеріально-результативного. Блоки перебувають у тісному взаємозв'язку й спрямовані на забезпечення реалізації поставлених завдань. А запровадження в освітній процес початкової школи розробленої організаційно-педагогічної моделі сприятиме формуванню художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку.

Використана література:

1. Дахин А. Н. Моделирование компетентности участников открытого образования / А. Н. Дахин. – Москва : НИИ школьных технологий, 2009. – С. 98
2. Естетичне виховання учнів засобами етнохудожньої творчості: [метод. посіб.] / С. П. Абрамов, Н. М. Алтипіна, Е. П. Антонович [та ін.] – Херсон: Гринь, 2012. – 148 с.
3. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. 2-е вид. – Київ : Освіта України, 2008. – 528 с.
4. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи / упоряд. О. В. Стебна. – Харків : Основа, 2006. – 176 с. (Б-ка журн. «Почат. навчання»; Вип. 4(16)).
5. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах: додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 25.02.2004 № 151/11. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uazakon.com/document/fpart77/idx77597.htm> (дата звернення: 19.05.2015).
6. Литвин-Кіндратюк С. Д., Білавич Г. В. Формування художньо-естетичної культури школярів засобами народознавства / АПН України; Наук.-метод. центр «Українська етнопедagogіка і народознавство»; Прикарпат. ун-т імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ : Плай, 1998. – 120 с.
7. Никитюк Л. В. Загальний розвиток дитини засобами природничих екскурсій (історичний аспект). Теорія та методика навчання та виховання: зб. наук. праць / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди; / за заг. ред. А. В. Троцько. – Харків, 2011. – Вип. 29. – С. 93–100.
8. Стрілько В. В. Формування естетичних смаків старшокласників у роботі загальноосвітньої школи. – Харків : Колегіум, 2011. – 252 с.

References:

1. Dahin A. N. (2009) Modelirovanie kompetentnosti uchastnikov otkrytogo obrazovaniya [Modeling competency of participants in open education]. – Moscow. NII shkolnyih tehnologiy. – S. 98. [in Russian]
2. Estetichne vihovannya uchniv zasobami etnohudozhnoyi tvorchosti [Aesthetic education of students by means of ethno-artistic creativity]: metod. posib. / S.P. Abramov, N.M. AltipIna, E.P. Antonovich ta in. – Herson: Grin', 2012. – 148 s. [in Ukrainian]
3. Zaychenko I. V. (2008) Pedagogika [Pedagogy]: [navch. posib. dlya stud. visch. ped. navch. zakl]. 2-e vid. – Kyiv : Osvita Ukrayini, 2008. – 528 s. [in Ukrainian]
4. Interaktivni metodi navchannya v praktitsi roboti pochatkovoyi shkoli [Interactive teaching methods in the practice of elementary school work] / uporyad. O. V. Stebna. – Harkiv : Osнова, 2006. – 176 s. (B-ka zhurn. "Pochat.Navchannya"; Vip. 4(16). [in Ukrainian]
5. Kontsepsiya hudozhno-estetichnogo vihovannya uchniv u zagalnoosvitnih navchalnih zakladah [Concept of artistic and aesthetic education of pupils in general educational institutions]: dodatok do nakazu Ministerstva osviti i nauki Ukrayini vid 25.02.2004 № 151/11. Mode of access: <http://uazakon.com/document/fpart77/idx77597.htm>(data zvernennya: 19.05.2015). [in Ukrainian]
6. Litvin-Kindratiuk S. D., Bilavich G. V. (1998) Formuvannya hudozhno-estetichnoyi kulturi shkolyariv zasobami narodoznavstva [Formation of artistic and aesthetic culture of pupils by means of ethnography] / APN Ukrayini; Nauk.-metod. tsentr "Ukrayinska etnopedagogika i narodoznavstvo"; Prikarpat. un-timeni Vasilya Stefanyka. – Ivano-Frankivsk : Play, 1998. – 120 s. [in Ukrainian]
7. Nikityuk L. V. (2011) Zagalnyy rozvitok ditini zasobami prirordnichih ekskursiy (istorichniy aspekt) [General development of the child by means of natural excursions (historical aspect)]. Teoriya ta metodika navchannya ta vihovannya: zb. nauk. prats / Harkiv. nats. ped. un-timeni G. S. Skovorodi; / za zag. red. A. V. Trotsko. – Harkiv, 2011. Vip. 29. – S. 93–100. [in Ukrainian]
8. Strilko V. V. (2011) Formuvannya estetichnih smakiv starshoklasnikov u roboti zagalnoosvitnoyi shkoli [Formation of aesthetic tastes of senior pupils in the work of a secondary school]. – Harkiv : Kolegium. – 252 s. [in Ukrainian]

Блудова Ю. А. Организационно-педагогическая система формирования художественно-эстетического вкуса детей младшего школьного возраста средствами регионального культурно-исторического наследия

В условиях обновления школы возрастает роль и значение художественно-эстетического воспитания как средства формирования духовного мира, эстетических идеалов молодежи, цель которого – всестороннее развитие личности с высоким национальным культурным потенциалом, развитым чувством прекрасного. Фундаментом художественно-эстетического воспитания должны стать региональное культурное наследие, сокровища народно-песенного, поэтического, декоративно-прикладного творчества, художественных ремесел и тому подобное.

Создана модель организационно-методической системы воспитания художественно-эстетического вкуса детей младшего школьного возраста, которая содержит следующие блоки: целевой (представленный целью и задачами); теоретико-методологический (содержит подходы и принципы); содержательно-технологический (формы, методы, средства работы, педагогические условия); критериально-результативный (состоит из компонентов, критериев, уровней сформированности художественно-эстетического вкуса детей младшего школьного возраста и предполагаемого результата).

Предполагаемый результат построения модели организационно-педагогической системы – повышение уровня сформированности художественно-эстетического вкуса детей младшего школьного возраста.

Ключевые слова: художественно-эстетический вкус, регион, культурно-историческое наследие, формирование художественно-эстетического вкуса, младший школьный возраст, организационно-педагогическая модель формирования художественно-эстетического вкуса, содержание, формы и методы формирования художественно-эстетического вкуса детей младшего школьного возраста.

Bludova Yu. O. Organizational-pedagogical system of formation of the artistic-aesthetic taste of children of young school age by means of regional cultural-historical heritage

In the conditions of school renewal the role and significance of artistic and aesthetic education as a means for the formation of the spiritual world, the aesthetic ideals of youth, whose goal is the comprehensive development of a person with a high national cultural potential, developed a sense of beauty is growing. The basis of artistic and aesthetic education should be a regional cultural heritage, treasures of folk-song, poetic, arts and crafts, artistic crafts, etc.

A model of the organizational-methodical system for the education of the artistic and aesthetic taste of children of junior school age is created, which contains the following blocks: the target (represented by the purpose and objectives); theoretical and methodological (contains approaches and principles); content-technological (forms, methods, means of work, pedagogical conditions); criterion-productive (consists of components, criteria, levels of artistic and aesthetic taste formation of children of junior school age and the expected result).

The expected result of constructing a model of organizational-pedagogical system – increasing the level of formation of the artistic and aesthetic taste of children of junior school age.

Key words: artistic and aesthetic taste, region, cultural and historical heritage, formation of artistic and aesthetic taste, junior school age, organizational and pedagogical model of formation of artistic and aesthetic taste, content, forms and methods of formation of artistic and aesthetic taste of children of junior school age.

УДК 378.1

Бобришева Н. М.

СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ У ВИЩИХ МОРСЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

У статті розкривається специфіка викладання англійської мови професійного спрямування у вищих навчальних закладах України. Автор виокремлює головну особливість мовної підготовки майбутніх морських офіцерів – вимоги до знань та умінь майбутніх фахівців морських спеціальностей скеровані не тільки галузевими стандартами вищої морської освіти, а й залежать від нормативних документів Міжнародної морської організації. Автор аналізує принципи комунікативного підходу до навчання англійської мови у морських закладах (принцип мовленнєвої спрямованості навчання, принцип ситуативності, принцип орієнтованості навчання на студента, принцип функціональності) та переваги вищезазначеного підходу (паралельний розвиток основних комунікативних навичок, використання інтерактивних технологій, парної та групової роботи, формування комунікативних навичок). Автор розкриває особливості структури занять з викладання професійної англійської мови на молодших та старших курсах.

Ключові слова: комунікативний підхід, принципи, структура заняття з англійської мови, Міжнародна морська організація, модельний курс, Міжнародна конвенція з підготовки, дипломування моряків та несення вахти, комунікативні навички, полікультурний екіпаж.

Перехід до компетентнісної, особистісно орієнтовної освітньої парадигми в другій половині ХХ століття є наслідком процесів глобалізації та інтеграції всіх сфер людської діяльності, що відбуваються у світовому співтоваристві. У зв'язку з цим з'являється тенденція світової спільноти розвиватися в рамках полікультурності, рівності всіх культур, толерантного ставлення до культурних особливостей інших національностей.